

На основу члана 13. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС“ бр. 10/2013, 142/2014, 103/15, 101/16, 35/23, 92/23,94/24), члана 6., Одлуке о престанку рада Фонда за унапређење и развој пољопривреде општине Лајковац и отварању буџетског Фонда за финансирање Програма и Плана општине Лајковац у области пољопривреде („Службени гласник општине Лајковац“ бр: 7/09), Одлуке о Буџету општине Лајковац за 2025. годину („Службени гласник општине Лајковац“ бр. 27/24), члана 40. Статута Општине Лајковац („Службени гласник општине Лајковац“ бр. 2/19, 9/22,13/24), Скупштина Општине Лајковац, на седници одржаној дана _____ године, уз претходну сагласност Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде број _____ од _____ године, доноси:

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ОПШТИНУ ЛАЈКОВАЦ ЗА 2025. ГОДИНУ

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Општина Лајковац се налази у западној Србији, припада Колубарском округу заједно са општинама Ваљево, Осечина, Уб, Мионица и Љиг. Граничи се са општинама: Лазаревац (подручје Града Београда), Ваљево, Мионица, Љиг и Уб. Смештена је у средњем делу колубарске долине, на 44 степена и 30' северне географске ширине и 20 степени и 15' источне географске дужине. Лајковац је удаљен 69 км од Београда Ибарском магистралом, а 27 км од Ваљева. Лајковац је једна од важнијих железничких станица на прузи Београд-Бар, а са врло фреквентним и савременим саобраћајницама повезан је са Београдом, Ваљевом, Чачком и другим градовима у Србији. Налази се на 51. километру трасе аутопута Београд - јужни Јадран. Површина општине је 186 км² на надморској висини од 122 метра. На подручју општине Лајковац постоји 18 катастарских општина и то: КО Лајковац, КО Ратковац, КО Непричава, КО Врачевић, КО Маркова Црква, КО Јабучје, КО Придворица, КО Рубрибреза, КО Словац, КО Степање, КО Ђелије, КО Бајевац, КО Доњи Лајковац, КО Пепељевац, КО Боговађа, КО Мали Борак, КО Скобаљ и КО Стрмово.

Природни услови и животна средина: На подручју општине Лајковац доминира равничарски тип рељефа, али су присутни и брдовити предели, који се пружају јужном страном територије Општине. Нижи брежуљкасти и равничарски делови налазе се на лесним наслагама, које су веома еродибилне. Коте терена се крећу од 90-365 метара надморске висине. Пољопривредни рејони су издвојени према котима терена. Равничарско-долински, односно сточарско-ратарски рејон обухвата терене до 250 метара надморске висине на којима су лоцирана најквалитетнија земљишта без већих ограничења за реализацију пољопривредних делатности. Брежуљкасти, односно сточарско-воћарско-ратарски рејон простире се средишњим делом планинског подручја, на којима су најзаступљенија земљишта IV бонитетне класе, граничне за ратарење. Укупна површина земљишта на подручју општине Лајковац износи 18.589,66 ха. Према педолошкој карти коју је дао Институт за земљиште из Београда, на територији општине Лајковац, у оквиру две основне класе (аутоморфна и хидроморфна) заступљена су следећа земљишта: смоница, алувијално-ливадска црница, гајњача, гајњача у лесивирању, смеђе рудо земљиште на пешчару, делувијум у оподзољавању, еродирано-параподзоласто земљиште, алувијални нанос иловести, алувијални наносглиновити, алувијални нанос забарен и смеђе скелетоидно земљиште на шкриљцима. По заступљености класа земљишта, највећи део припада категорији обрадивог земљишта, с обзиром да 80% укупних површина Општине чине земљишта I-IV класе бонитета, док се мањи део површина налази под шумом. У зони око већих водотокова (река Колубара) земљиште је највећим делом у I и II класи бонитета. Најквалитетније пољопривредно земљиште налази се у месним заједницама Јабучје, Врачевић, Степање, Непричава, Бајевац, Пепељевац, Стрмово и Доњи Лајковац. Међутим, треба истаћи да према подацима Пољопривредне саветодавне стручне службе, земљиште

карактерише мали проценат хумуса (услед уношења малих количина стајњака и пада сточног фонда), а евидентиран је и низак ниво фосфора у земљишном раствору (посебно села Јабучје, Непричава и Степање) што је последица непоштовања плодореда и примене само једне врсте вештачког хранива (НПК 15:15:15). Клима - Комплекс физичко-географских услова на територији општине Лајковац условљава стварање умерено - континенталне климе која се одликује већим годишњим колебањима температуре, са често израженим екстремним температурним вредностима. Са становишта пољопривреде, такви услови одговарају сточарској производњи, као и производњи воћа (шљива, јабука) и ратарских усева (пшеница, кукуруз, јечам, соја). Воде - Сви значајни површински токови који протичу кроз територију општине Лајковац настају на падинама планина Рудника, Букуље, Маљена и Суворора, и притоке су реке Колубаре. Дужина реке Колубаре кроз општину Лајковац износи 28 км. Кроз ово подручје река кривуда и самим тим успорава проток воде. Због исправљања речног корита дошло је до значајног скраћења речног тока што је довело до повећања уздужног пада речног тока и појаве регресивне ерозије која угрожава стабилност регулисаног тока. Једна трећина вода Колубарског слива пореклом су из извора, док су две трећине од бујица и поплавних таласа, тако да највећи део вода Колубарског слива протекне у виду поплавних таласа (пролеће и зима), док је ниво воде у вегетационом периоду веома низак због чега је овај слив окарактерисан као једно од најмаловоднијих подручја у Србији. Поплаве се јављају у лето и јесен, када се највеће штете причињавају пољопривреди. Из тог разлога веома важна мера је превентивно сузбијање опасности од поплава и смањење штетних последица од истих. Према подацима Удружења за пољопривреду, прехранбену индустрију, водопривреду и шумарство Регионалне привредне коморе Ваљево регулисани део Колубаре на територији општине Лајковац је у дужини од 2,92 km, као левообални и деснообални насип. Такође, је регулисан левообални насип у дужини од 6,84 km од Јабучја до Пепељевца. Река Љиг, на територији општине Лајковац протиче кроз село Боговађа регулисан је ток приликом изградње аутопута. При већим и обилнијим падавинама, долази до изливања воде из корита и плављења пољопривредних парцела и домаћинства. Шуме - На територији општине Лајковац шуме се простиру на 2.918 ha, што чини 4,74% укупних површина под шумом Колубарског округа. Учешће шума у укупној површини Лајковца (16%) мање је у односу на Колубарски округ (25%) и Републику Србију (22%). Високе шуме у Општини захватају око 50% површине под шумама (1.300 ha), ниске 30% (900 ha), а остатак чине жбунови и различите дрвенасте биљке. Очуваност шума је повољна, јер мали проценат отпада на деградираних шуме и шикаре. Посматрано по појединим месним заједницама, највеће површине под шумом имају Боговађа и Пепељевац, а посматрано по власничкој структури већи део површина под шумом је у приватном власништву, а планирано је да таква поседовна структура остане и у наредном периоду. Биљни и животињски свет - На основу приказивања дистрибуције биодиверзитета према географској рејонизацији територија, општина Лајковац припада региону перипанонске Србије и подрегиону Централне Србије. Биљни свет - Пољопривредне површине чине око 70% територије општине Лајковац, па је природна вегетација ограничена на делове под шумом, мочварама и ливадама. Животињски свет - Врсте дивљих животиња које преовлађују су зечеви, лисице, срнидаћи и срне. Птичије заједнице укључују птице селице као што су ласте и роде. Врсте које преовлађују у смислу лова су препелице и фазани. Рибље заједнице знатно зависе од количине и квалитета воде у рекама и потоцима. Река Колубара садржи неколико врста: клен, белицу, шуку, ређе шарана и веома ретко смуђа.

Стање и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: Структура и број становништва - Према попису становништва из 2022. године, укупан број становника општине Лајковац износи 13.825 становника, са просечном густином насељености од 74ст/км². У структури становништва, број становника испод 20 година износи 3.124, од 20-50 година 4882 и преко 50 година 6119 становник. Просечна старост становништва износи 44 године. Што се тиче демографских тенденција у Табели бр.1 је приказана промена број становника упоредно, по подацима пописа становништва из 2011. и 2022. године. Анализом табеле може се закључити да се број становника смањило у скоро свима насељима општине Лајковац, као и укупан број становника за 1.650 становника.

Табела 1: Број становника општине Лајковац

Редни број	Насељено место	2011. година	% од укупног броја становништва	2022. година	% од укупног броја становништва	Повећање/смањење броја становника
1	Лајковац	3.249	21,00	3.211	23,22	-38
2	Село Лајковац	2.107	13,62	1.958	14,16	-149
3	Стрмово	306	1,98	260	1,88	-46
4	Степање	443	2,86	374	2,70	-69
5	Словац	270	1,74	252	1,82	-18
6	Скобаљ	178	1,15	102	0,74	-76
7	Рубрибреза	802	5,18	733	50,30	-69
8	Ратковац	309	2,00	288	2,08	-21
9	Боговађа	479	3,10	384	2,78	-95
10	Придворица	190	1,23	159	1,15	-31
11	Пепељевац	666	4,30	566	4,09	-100
12	Непричава	606	3,92	532	3,85	-74
13	Маркова Црква	111	0,72	98	0,71	-13
14	Мали Борак	89	0,58	0	0,00	-89
15	Јабучје	3.070	19,84	2.770	20,04	-300
16	Доњи Лајковац	415	2,68	354	2,56	-61
17	Врачевић	873	5,64	713	5,16	-160
18	Бајевац	611	3,95	446	3,23	-165
19	Ћелије	701	4,53	625	4,52	-76

Диверзификација руралне економије: Када је реч о диверзификацији руралне економије може се закључити да је привредна делатност у општини Лајковац разноврсна. Најзначајније привредне делатности су рударство, које је и најзначајнији извор прихода становника општине Лајковац и пољопривреда. Поред тога на територији општине Лајковац према подацима АПР-а који се односе на период од 01.01.2024. године до 30.06.2024. године активно је 69 привредних друштава и 469 предузетник, чије се делатности крећу од пољоривредне и прехранбене делатности, експлоатације минералних сировина, занатских и услужних делатности. Када се ради о пољопривредној производњи, може се констатовати да доминирају ситни, неспецијализовани пољопривредни произвођачи без јасне пословне и тржишне оријентације. Резултат овакве производне структуре и слабе уређености су ниски и нередовни приходи уз одсуство озбиљног планирања, развоја и већих инвестиција. По попису становништва из 2022. године, на територији општине Лајковац је евидентирано 2.221 пољопривредних газдинстава.

Рурална инфраструктура: За општину Лајковац се може рећи да има релативно добро развијену инфраструктуру, што је једним делом последица доброг географског положаја и близина значајних саобраћајница, али и улагања у исту у ранијем периоду. Путна мрежа - Укупна дужина путне мреже на територији општине Лајковац је 171,5 км. Преко њене територије пролазе два државна пут првог реда, магистрални пут М-22 - Ибарска магистрала (деоница Лазаревац-Ћелије-Жупањац) и М-4 (деоница Словац-Лајковац-Ћелије), у укупној дужини од 21 км (12,2% укупне путне мреже Општине). Укупна дужина регионалних путева на територији општине износи 48 км, односно 28% укупне путне мреже Општине. То су регионални путеви Р-101 (Ваљево-Словац-Уб), Р-101а (Лајковац-Јабучје-Мали Борак-Скобаљ), Р-271 (Лајковац-Боговађа-Доњи Лајковац-Љиг), Р-205б (Дудовица-Латковић-Врачевић) и Р-205 (Жупањац-Боговађа-Мионица). Обе поменуте категорије путева су комплетно прекривене савременим коловозним застором, који је у релативно добром стању. Укупна дужина локалних (општинских) путева износи 102,5 км, односно 59,8% укупне дужине путне мреже општине. У њиховој суми са савременим коловозним застором је 90,8 км. Међу њима се посебно истичу локални путеви Ратковац-Придворица-Стрмово-Пепељевац, Паљиви-Јабучје, Уб-Јабучје, Словац-Ратковац-Врачевић, Доњи Лајковац-Ђирина пруга и спона између М-4 и Р-101 кроз насељено место Непричава. Некатегорисане путеве на

територији општине Лајковац представљају углавном земљани атарски путеви. У 2019. години отворен је и нови аутопут „Милош Велики“ пролази кроз територију општине у дужини од 23,98км. Почетком 2025. године стављена је у функцију брза саобраћајница Лајковац – Иверак, која се спаја са аутопутем „Милош Велики“ и пролази кроз територију општине у дужини од 5,53 километра. Железнички саобраћај - Са становишта повезивања Лајковца са Београдом и јужним регионалним центрима, за општину је од специфичног значаја пружни правац Београд – Бар, који у дужини од 13,4 km прелази преко њене територије. Унутар ове трасе налазе се две железничке станице (Лајковац и Словац), са свим потребним пратећим објектима и инфраструктуром. Фиксна телефонија и поштанске услуге - Телекомуникациона мрежа у насељима општине Лајковац је углавном подземна, а мањим делом надземна на дрвеним стубовима. Мрежа фиксне телефоније је задовољавајућег квалитета и у доста је бољем стању од мрежа у околним општинама. Број директних прикључака се креће око 6.000, док су двојни прикључци сведени на стотинак. Мобилна телефонија - Унутар територије општине присутни су сви оператери који послују на територији Републике (Телеком Србије, Yettel и А1). Покривеност територије општине сигналом и сама јачина сигнала оператора мобилне телефоније је у глобалу задовољавајућа. Сигнал се шаље са више репетитора у функцији, лоцираних у Пепељевцу, Словцу, Јабучју, Непричави. Водоснабдевање - Организовано јавно водоснабдевање територије Општине врши се из бунара и фабрике воде на локацији села Непричава. Укупни производни капацитет фабрике од 200 l/sek се споразумно у одређеном односу дели на општине Лазаревац и Лајковац. Квалитет произведене пијаће воде је задовољавајућег квалитета. Активности водоснабдевања општине Лајковац су у надлежности ЈП за обављање комуналне делатности - Градска чистоћа Лајковац. Укупна дужина водоводне мреже износи око 126 km. На територији месних заједница Боговођа, Словац, Степање и Бајевац у надлежности Савета месних заједница функционишу мањи сеоски водоводи, који нису у систему редовне контроле квалитета воде. Такође, неки делови општине још увек немају организовано снабдевање водом, а локално становништво се њом снабдева најчешће из сопствених бунара. Отежавајућу околност водоснабдевања пијаћом водом житеља на територији општине представља и чињеница да је слив реке Колубаре генерално мале водности. Канализација отпадних вода - Канализациона мрежа (комунална и атмосферских отпадних вода) постоји само на територији града Лајковца. Канализациона мрежа се протеже дужином од око 93 km. Села на територији Општине немају изграђену канализациону мрежу. Фекалне воде домаћинства се одлажу у септичке јаме. Површинске воде (атмосферске) се одводе системом отворених канала и затвореним системом канализације у главни канал или у реку Колубару.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: Подручје општине Лајковац је карактеристично по значајном проценту равничарског земљишта, док су виши делови формиран у еруптивним и метаморфним стенским масивима. Нижи брежуљкасти и равничарски делови налазе се на лесним наслагама, иначе веома еродибилним земљиштима. Равничарски делови су настали на алувијалним наносима реке Колубаре и њених притока и имају велику површинску заступљеност. Коте терена крећу се од 90 - 365 метара надморске висине. Правцем север-југ дужина територије је око 30 км, а ширина око 15 км, ваздушном линијом. У рељефу се истиче речна долина реке Колубаре са притокама Љигом и Топлицом. У Табели 2. расположиво земљиште пољопривредних газдинстава на територији општине Лајковац, приказане су коришћене и некоришћене површине пољопривредног земљишта, као и површине шумског и осталог земљишта. Извор попис пољопривреде 2012.године.

Табела 2: Распољиво земљиште пољопривредних газдинстава

Укупна површина расположивог пољопривредног земљишта	Пољопривредно коришћено земљиште (ха)	Пољопривредно некоришћено земљиште (ха)	Шумско земљиште (ха)	Остало земљиште (ха)
14.979	10.291	623	2.163	1.901

Вишегодишњи засади: У структури биљне производње, воћарска и виноградарска не заузимају значајно место иако за то постоје повољни услови. По подацима пописа пољопривреде 2012. на територији општине Лајковац се под воћњацима налази 483 ха, од чега је 187 ха плантажна производња,

док је 295 ха, екстензивна производња. Под виноградима се налази тек 3 ха земљишта на целокупној територији општине. Најзначајније воћарске културе су: Шљива - 372 ха; Јабука - 32 ха; Крушка - 20 ха; Орах - 18 ха; Вишња - 9 ха; Кајсија - 7 ха; Лешник - 5 ха; Бресква - 4 ха.

Сточни фонд: Општина Лајковац је општина са значајном традицијом у сточарској производњи, нарочито када се ради о говедарству. Позната је Лајковачка, традиционална "Изложба приплодних крава и јуница сименталске расе", која се преко 30 година одржава у Лајковцу окупља квалитетна сименталска грла, не само са територије општине, већ и из суседних општина. Упркос традицији и повољним условима за интензиван развој сточарства у претходном периоду је дошло до пада број грла стоке у општини Лајковац. Према подацима из пописа пољопривреде 2012. године, на територији општине Лајковац се гаји око 3.084 грла говеда, од чега 1.511 крава, затим 14.810 свиња, 11.122 оваца, 808 коза, 71 грло коња, 70.493 живине и 2.271 пчелиње друштво.

Механизација, опрема и објекти: Према подацима пописа пољопривреде из 2012. године број објеката за смештај говеда је 1.587 са капацитетом од 11.611 места, објекти за свиње су 1.646 капацитета 20.136, кокоши 1.025 капацитета 333.239 места, 298 осталих објеката капацитета 19.496 м². Објекти за смештај пољопривредних производа обухватају: 1.970 кошева за кукуруз капацитета 50.810 м³, број амбара 1.294 капацитета 49.457 м³, силоси 32 капацитета 467 тона. Број сушара на територији општина Лајковац је 50 капацитета 512 м³, објекти за силажу 91 са капацитетом 4.931 м³, као и је један стакленик капацитета 300 м² и 445 пластеника са капацитетом 36.759 м². Укупан број објеката за смештај машина и опреме је 990 објеката, капацитета 43.455 м². У Табели 3. дат је преглед механизације и опреме на пољопривредним газдинствима на територији општине Лајковац, по подацима пописа пољопривреде 2012. године.

Табела 3: Машине и опрема на газдинствима

Редни број	Машина/опрема	Број
1	Трактори	1.631
2	Комбајни	148
3	Берачи кукуруза	197
4	Плугови	1.320
5	Тањираче	1.165
6	Дрљаче	909
7	Сетвоспремачи	69
8	Ротофрезе	33
9	Растурачи минералних ђубрива	431
10	Растурачи стајњака	35
11	Сејалице	538
12	Прскалице	459
13	Тракторске прскалице	989
14	Косилице	737

Радна снага: На територији општине Лајковац, по подацима пописа пољопривреде 2012. године, чланови пољопривредних газдинстава броје 6.023 лица, од чега 3.401 лице мушког и 2622 лица женског пола. На породичним пољопривредним газдинствима је евидентирано 5.994 лица и то 3.381 мушкараца 2.613 жена. Пољопривредна газдинства-правна лица имају 29 чланова, 20 лица мушког и 9 лица женског пола. Од укупног броја лица, чланова пољопривредног газдинства, 2.533 лица су носиоци газдинства, док су 3.460 лица чланови породице и рођаци који на пољопривредним газдинствима обављају пољопривредну делатност. На пољопривредним газдинствима општине Лајковац годишње се ангажује укупно 3.002 радне јединице, од чега 1.327 носиоци газдинстава, 1.553 чланови породице и рођаци, 19 стално запослени и 103 радне јединице сезонске радне снаге. (под годишњом радном јединицом подразумева се јединица мере која представља количину људског рада утрошеног за обављање пољопривредне

делатности на газдинству. Ова јединица представља еквивалент рада једног лица, тј. пуно радно време у једној години, осам сати дневно, 225 радних дана)

Структура пољопривредних газдинстава: Када се говори о структури пољопривредних газдинстава, може се рећи да на територији општине доминирају релативно мала газдинства која углавном немају одређену специјалност. Најчешће чланови тих газдинстава остварују и приходе од других делатности, из радног односа, самосталне делатности или пензија из радног односа. Мали је број пољопривредних газдинстава којима је пољопривреда једина делатност. Према попису пољопривреде из 2012. године број условних грла стоке мање од 4 грла има 2.046 газдинстава (79,36%), од 5-9 грла има 410 газдинстава (15,90%), од 10-14 грла има 85 газдинстава (3,30%), од 15-19 грла има 18 газдинстава (0,7%), од 20-49 грла 17 газдинстава (0,66%), од 50-99 грла има једно газдинство (0,04%), од 100-499 грла једно газдинство (0,04%). Што се може закључити да највећи проценат газдинстава на свом газдинству има мање од 10 условних грла стоке. У Табели 4. приказана је структура пољопривредних газдинстава према површини обрађиваног земљишта општине Лајковац. Анализом табеле долази се до закључка да највећи део газдинстава обрађује мање од 10ха земљишта.

Табела 4: Структура пољопривредних газдинстава према површини обрађиваног земљишта

Површина (ха)	до 1	1-2	2-5	5-10	10-20	20-30	30-50	50-100	више од 100	Без земљишта	Укупно
Број газдинстава	571	538	924	404	102	14	5	2	1	17	2.578
% од укупног броја	22,15	20,87	35,84	15,67	3,96	0,54	0,19	0,08	0,04	0,66	100

Производња пољопривредних производа: Производња пољопривредних производа се заснива углавном на сточарству и ратарству, а мање на производима воћарства. Степен финализације пољопривредних производа је низак и најчешће се ради о примарној производњи пољопривредних производа. Разлог за то је недостатак прерадних капацитета као и недовољна тржишна оријентација самих произвођача.

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника: На територији општине Лајковац активно је неколико удружења и задруга, међу којима су: *Удружење одгајивача говеда сименталске расе "Колубара", која окупља произвођаче млека и јунећег меса са територије општине Лајковац, али и са територије других суседних општина. *Друштво пчелара Лајковац, које је активно у развоју пчеларства путем организације стручних предавања из те области, организовањем Изложби меда и пчалињих производа и које је корисник општинских подстицајних средстава за развој пчеларства. *Пољопривредна задруга Лајковац која је основана у 2018-ој години и која има за циљ да окупи што већи број чланова -задругара са територије општине како би лакше прерађивала и пласирала своје производе на тржиште. * Земљорадничка задруга Долина Колубаре Придворица која је основана 2019. године и има за циљ подизање ефикасности и ефективности производног процеса кроз обезбеђење различитости на тржишту, као и лакши пласман производа. Земљорадничка задруга Граник Јабучје основана у 2021. години, која удружује задругаре из области ратарства.

Трансфер знања и информација: Општина Лајковац је у претходном периоду предузимала низ мера како би омогућила ефикасан трансфер знања и информација из области пољопривреде. Тај тренд ће бити настављен и у будућности. Већ традиционално пољопривредници са територије општине Лајковац имају могућност посете Новосадском Сајму пољопривреде у организацији Општине, такође у претходним годинама имали су прилику да путују у земље Европске Уније (Словенију, Италију и Аустрију), обилазили су фарме, породична пољопривредна газдинства, млеку, винарију, виноградарске засаде, присуствовали међународном пољопривредном сајму у Риду, где су имали прилику да се упознају са најновијим техничким и технолошким напретком из различитих области пољопривредне производње. Поред тога, током зимских месеци фебруара и марта организују се предавања из свих области пољопривреде, са посебним освртом на предстојећу сетву. На тим предавањима, која су изузетно посећена, од стране лица стручних служби, семенских кућа, произвођача и дистрибутера средстава за заштиту биља и сл. пољопривредници се упознају са новим трендовима у пољопривредној производњи. Лајковачким пољопривредницима су на располагању стручна лица из Општине Лајковац, Пољопривредне саветодавне стручне службе из Ваљева и Центра за пољопривреду Лајковац.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Кредитна подршка	100.2	3.000.000,00	0,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		3.000.000,00				

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	101	13.110.000,00	50	600.000,00	0,00
2	Одрживо коришћење пољопривредног земљишта	201.1	2.160.000,00	100	400.000,00	0,00
	УКУПНО		15.270.000,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју	402	1.730.000,00	0,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		1.730.000,00				

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	20.000.000,00
Планирана средства за директна плаћања	0,00
Планирана средства за кредитну подршку	3.000.000,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	15.270.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	1.730.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	0,00
Пренете обавезе	0,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Корисници мера подршке из Програма су регистрована пољопривредна газдинства са територије општине Лајковац, тј. регистрована пољопривредна газдинства чије је седиште/адреса на територији општине Лајковац и која пољопривредну производњу обављају на територији општине Лајковац. Поред тога, циљна група су и правна лица која се баве пољопривредном производњом и развојем пољопривреде на територији општине Лајковац (удружења, стручне службе...). Овај Програм треба за циљ да има унапређење пољопривредне производње у општини Лајковац кроз унапређење постојећих и усвајање нових знања и вештина из области пољопривреде, побољшање конкурентности и ефикасности производње, побољшање генетске основе у говедарству, повећање количине и квалитета производње млека и меса на газдинству, стимулисање удруживања, смањење незапослености, а остварење тих циљева допринеће побољшању квалитет живота у руралним деловима општине.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Становништво општине Лајковац, потенцијални корисници подстицајних мера из Програма биће информисани у највећем обиму путем средстава јавног информисања, обавештењима и јавним позивом за расподелу средстава предвиђених појединачним мерама. Обавештења и јавни позив биће објављивани у средствима јавног информисања, на званичном сајту Општине Лајковац, огласној табли Општине Лајковац и огласним таблама месних канцеларија и у дневном листу. Поред тога информисање о мерама из програма ће бити вршено и на стручним предавањима из области пољопривреде која организује општина Лајковац.

Мониторинг и евалуација: Праћење реализације Програма вршиће стручне службе Општинске управе општине Лајковац. Резултати за сваку од мера садржаних у програму биће оцењени на основу индикатора детаљније образложених у следећем поглављу.

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 100.2 Кредитна подршка

2.1.1. Образложење: Суфинансирање камата за пољопривредне кредите Пољопривредна производња се најчешће обавља на граници рентабилности и пољопривредна газдинства општине Лајковац често имају потешкоће да финансирају саму производњу. Посебан проблем представљају улагања у проширење и модернизацију производње, набавку нових машина и опреме и друга инвестициона улагања. Коришћење кредита за финансирање пољопривредне производње додатно оптерећује цену производа због трошкова камате на кредите, те негативно утиче на ценовну конкурентност пољопривредних производа. Како би делимично предупредила овај проблем Општина Лајковац кроз ову меру на себе преузима трошкове камата за пољопривредне кредите које доспевају на плаћање у 2025. години. Општина ће суфинансирати захтеве корисника у којима ће бити искључиво један уговор о пољопривредном кредиту склопљен са банком са уговореном ефективном каматном стопом до 15%. За ову меру предвиђена су средства у износу од 3.000.000,00 динара.

2.1.2. Циљеви мере: Општи циљеви: - раст конкурентности; - повећање продуктивности. Специфични циљеви - олакшан приступ финансијским средствима потребним за инвестициона улагања; - стварање повољнијег кредитног амбијента; - модернизација производње.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је садржана у Националном програму за пољопривреду

2.1.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су физичка лица - носиоци породичних пољопривредних газдинстава који су уписани у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју, са активним статусом.

2.1.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисници средстава предвиђених овом мером морају испуњавати следеће услове: - да су носиоци регистрованог пољопривредног газдинства са територије општине Лајковац са активним статусом; - да пољопривредну производњу обављају на територији општине Лајковац; - да имају Уговор о пољопривредном кредиту закључен са банком.

2.1.7. Специфични критеријуми: Да камата по предметном кредиту, у одређеном делу или у целости, доспева у 2025. години.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.2.1	Суфинансирање камата за пољопривредне кредите

2.1.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Критеријуми селекције се не примењују при реализацији ове мере, већ се суфинансирање врши свим прихватљивим корисницима до утрошка предвиђених средстава.	не	

2.1.10. Интензитет помоћи: Општина Лајковац ће сносити трошкове камате по кредиту за пољопривредне кредите који на наплату доспевају у 2025. години.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број поднетих захтева
2	Број исплаћених захтева
3	% реализације средстава планираних за ову меру

2.1.12. Административна процедура: Реализацију ове мере спроводиће стручне службе Општинске управе општине Лајковац. Јавни позив биће објављен у средствима јавног информисања, на сајту општине Лајковац, на огласним таблама општине и месној канцеларији. На основу Јавног позива, који ће расписати Општинска управа, биће организован пријем Захтева попуњавањем пријавног обрасца на писарници Општине Лајковац у периоду од дана објављивања до 15.децембра 2025.године или до утрошка средстава предвиђених за ову намену. Јавни позив ће детаљније дефинисати потребну документацију, као и остале услове за коришћење подстицајних средстава. Након пријема и обраде захтева, а у складу са предходно донетим Решењем о усвајању захтева, закључиће се Уговор о суфинансирању између Начелника општинске управе и корисника подстицајних средстава, након чега ће бити извршен пренос средстава кориснику. Пренос средстава биће вршен у износу камата које доспевају на наплату у 2025. години, у складу са планом отплате кредита, а по достављању доказа о измирењу обавеза према кредиту од стране подносиоца захтева.

2.2. Назив и шифра мере: 101 Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

2.2.1. Образложење: Да би пољопривредна газдинства са територије општине Лајковац била конкурентна на тржишту пољопривредних производа неопходно је да имају конкурентан производ и по питању обима производње и по питању квалитета. Да би се ови захтеви испоштовали потребне су сталне инвестиције у проширење и модернизацију производње. Општина Лајковац ће кроз учешће у трошковима инвестиција покушати да анимира што више пољопривредних произвођача. Сектор млеко - На територији општине Лајковац преко 90% узгајивача говеда има мање од 10 говеда у стаду (59,6% има 1-2 грла, 39,9% има 3-9 грла). Највећи број породичних газдинстава држи 1 до 2 музне краве и општи проблем представља низак ниво квалитета произведеног млека и низак ниво производње по крави, што доводи до непрофитабилног пословања произвођача. Ова мера предвиђа набавку квалитетних приплодних грла млечних раса говеда - јуница од мајки познатог порекла (уматичених) а што ће имати за циљ повећање обима сточног фонда као и повећање количине и квалитета производње млека на газдинству. У оквиру ове мере опредељена су средства у износу од 2.160.000,00 динара. С обзиром да агротехничка опремљеност пољопривредних газдинстава у Лајковцу није на завидном нивоу, да је застарела пољопривредна механизација, општина Лајковац ће кроз сектор млека подржати пољопривредне произвођаче у набавци машина и опреме за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације у износу од 200.000,00 динара као и машине и опрему за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња у износу од 1.200.000,00 динара и сточне ваге, рампе за утовар и истовар и торови за усмеравање и обуздавање животиња у износу од 200.000,00 динара. Сектор месо - Узгојем оваца и коза на територији општине Лајковац бави се 1.466 газдинстава од тога овчарством се бави 1.180 а козарством 286 газдинстава. Стадима оваца мање од 10 грла располаже 60,3% узгајивача, 32,7% има између 10 и 19 грла, а 6,7% између 20 и 49 грла, две фарме имају између 50 и 90 грла, а само једна 100 грла оваца. Узгојем свиња бави се 1.705 газдинстава, близу две трећине (65,5%) узгајивача свиња има мање од 10 грла, још 25,6 % има између 10 и 19 грла, а 8,4 % између 20 и 49 грла. Ова мера има за циљ оснаживање пољопривредних произвођача и јачање производне конкурентности пољопривредних газдинстава. Мера предвиђа набавку квалитетних приплодних грла оваца, коза и свиња (уматичених), која се користе за производњу меса. У оквиру мере опредељена су средства у износу од 300.000,00 динара. Такође, кроз сектор месо биће подржана пољопривредна газдинства у набавци машина и опреме за складиштење и припрему сточне хране за храњење и појење животиња у износу од 300.000,00 динара. Сектор воће, поврће и цвеће - Општина Лајковац има повољне услове за развој воћарства, виноградарства и повртарства, али ове производње карактерише мала, неспецијализована производња, са не баш јасном тржишном оријентацијом. На територији општине Лајковац у експлоатацији је 483 ха воћњака, од чега је преко 60% екстензивна

производња. Највеће површине су под шљивом, која се у највећем делу преради на газдинствима, док се мали део прода у свежем стању. Циљ мере је да се помогне произвођачима да кроз учешће у трошковима набавке сертификованих воћних садница, машина за заштиту биља, опреме за подизања и опремања пластеника, повећа обим и подигне квалитет и интензивност производње у воћарству и повртарству. За набавку сертификованих воћних садница одређена су средства у износу од 300.000,00 динара, за подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу у износу од 400.000,00 динара. За набавку машине за заштиту биља 200.000,00 динара, као и машина, уређаја и опреме за наводњавање усева у износу од 100.000,00 динара. Сектор остали усеви (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др.) – На територији општине производњом житарица према подацима из пописа 2012. године бави се око 2.000 газдинстава на преко 5.000 хектара обрадиве површине. Међу житарицама су најзаступљенији кукуруз, пшеница, јечам и овас. Индустријско биље гаји се на ораницама 280 газдинстава, на којима доминира соја, сунцокрет и уљана репица. За овај сектор планирана су средства у укупном износу од 7.250.000,00 динара и то: машине за примарну обраду земљишта 4.300.000,00 динара; машине за допунску обраду земљишта 1.750.000,00 динара; машине за ђубрење земљишта 300.000,00 динара; машине за заштиту биља 900.000,00 динара Сектор пчеларство - Пчеларство представља атрактивну пољопривредну делатност, која последњих година почиње да добија јасно тржишно усмерење, нарочито ка страним тржиштима. Мед са ових подручја је окарактерисан као мед високог квалитета и Општина Лајковац ће кроз учешће у трошковима набавке пчеларске опреме покушати да анимира што више пољопривредника. За ову намену одређена су средства у укупном износу од 500.000,00 динара за пољопривредна газдинства. За све горе наведене секторе као основица за повраћај средстава за набавку предметних инвестиција узимаће се износи по рачунима без ПДВ-а.

2.2.2. Циљеви мере: Општи циљеви: - одрживо управљање ресурсима; - повећање и модернизација производње; - раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта; - смањење незапослености и повећање дохотка грађана кроз бављење овим делатностима. Специфични циљеви по секторима Сектор млеко: -повећање ефикасности; -повећање конкурентности и одрживости производње млека на малим и средњим газдинствима; - унапређење генетског потенцијала животиња за производњу млека. Сектор месо: - повећање ефикасности и конкурентности на пољопривредним газдинствима - повећање производње и квалитета производа Сектор воћарство и повртарство: -повећање површина под воћњацима и пластеницима; -интензивирање воћарске и повртарске производње; - побољшање квалитета воћарске производње кроз субвенцију набавке квалитетног садног материјала; - модернизација опреме ради повећања продуктивности у производњи воћа и поврћа; -проширење обима повртарске производње и повећање квалитета производа. Сектор остали усеви – повећање површина под ратарским усевима; - интензивирање ратарске производње; - побољшање квалитета ратарских производа кроз субвенцију набавке нових машина и опреме; - модернизација опреме у циљу повећања продуктивности ратарске производње; Сектор пчеларство -повећање производње квалитета и здравствене безбедности пчеларских производа; -повећање прихода у домаћинству која се баве пчеларском производњом.

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је садржана у Националном програму руралног развоја

2.2.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су: - физичка лица - носиоци породичних пољопривредних газдинстава који су уписани у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју, са активним статусом и са седиштем на територији општине Лајковац.

2.2.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: Физичка лица -подносилац пријаве мора бити носилац пољопривредног газдинства уписан у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава и да се налазе у активном статусу; -подносилац пријаве мора имати пребивалиште на територији општине Лајковац; -подносилац пријаве мора да пољопривредну производњу обављају на територији општине Лајковац; -набављена квалитетна приплодна грла не сме отуђити са газдинства 3 године од дана закључења уговора са

начелником општинске управе; - субвенционисани трактори (снаге 60kW), пољопривредна опрема и механизација не сме бити отуђена са газдинства 5 година. Контролу ће вршити Комисија образована од чланова Савета за пољопривреду и село Скупштине општине Лајковац.

2.2.7. Специфични критеријуми: У сектору млеко прихватљиви корисници треба да: •У РПГ имају пријављен сточни фонд (податке о врсти животиња и газдинства (ХИД) на којима се држе или узгајају); •имају у свом власништву, односно у власништву члана регистрованог пољопривредног газдинства до 29 крава на крају инвестиције; •у случају када се ради о набавци квалитетних приплодних грла, на крају инвестиције имају у свом власништву, односно у власништву члана регистрованог пољопривредног газдинства: 3-100 квалитетних приплодних грла говеда млечних раса. У сектору месо прихватљиви корисници треба да: *У РПГ имају пријављен сточни фонд (податке о врсти животиња и газдинства (ХИД) на којима се држе или узгајају) *У Регистру објеката (у складу са Правилником о Регистрацији, одобравања објеката за узгој, држање и промет животиња Сл. Гласник РС, 36/17) имају регистроване објекте са капацитетима за тов/узгој мање од 199 грла приплодних оваца/коза и/или мање од 29 приплодних крмача и/или мање од 199 товних свиња у турнусу. У сектору воће, поврће и цвеће прихватљиви корисници треба да: •у РПГ имају уписано пољопривредно земљиште под производњом одговарајућих биљних култура; •пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра. У сектору остали усеви (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др.) прихватљиви корисници треба да: • у РПГ имају уписано пољопривредно земљиште под производњом одговарајућих биљних култура; •имају до 49 хектара земљишта под житарицама и индустријским усевима.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.1.1	Набавка квалитетних приплодних грла млечних раса: говеда, оваца и коза
101.1.3	Опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације
101.1.5	Машине и опрема за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; косилице; превртачи сена)
101.1.6	Сточне ваге, рампе за утовар и истовар и торови за усмеравање и обуздавање животиња
101.2.1	Набавку квалитетних приплодних грла говеда, оваца, коза и свиња које се користе за производњу меса
101.2.5	Машине и опрема за складиштење и припрему сточне хране, за храњење и појење животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; превртачи сена, итд.)
101.4.1	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе
101.4.2	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу
101.4.24	Машине за заштиту биља
101.4.28	Машине, уређаји и опрема за наводњавање усева
101.5.1	Машине за примарну обраду земљишта
101.5.2	Машине за допунску обраду земљишта
101.5.3	Машине за ђубрење земљишта
101.5.6	Машине за заштиту биља
101.6.2	Набавка опреме за пчеларство

2.2.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Средства се одобравају по редоследу пријема потпуних захтева до истека Јавног позива или до утрошка средстава за ове намене		

2.2.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи износи до 50% укупних прихватљивих трошкова без ПДВ-а. За сектор млеко: максимални износ подстицаја по кориснику: - за набавку квалитетних приплодних грла млечних раса говеда - јуница је до 360.000,00 динара (макс. 2 грла до 180.000,00 динара по грлу), - за набаку опреме за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације максималан износ по кориснику је 100.000,00 динара, - за набавку машина и опреме за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња је максималан износ подстицаја по кориснику 200.000,00 динара, - за набавку сточне ваге, рампе за утовар и истовар и торови за усмеравање и обуздавање животиња максималан износ по кориснику је 100.000,00 динара. Сектор месо: максимални износ подстицаја по кориснику: - за набавку квалитетних приплодних грла оваца/коза (уматичених) је до 100.000,00 динара (највише 5 грла, а максимално до 20.000,00 динара по грлу) - за набавку квалитетних приплодних грла назимица (уматичених) је до 120.000,00 динара (највише до 3 грла назимица, а максимално до 40.000,00 динара по грлу). - за набавку машина и опреме за складиштење и припрему сточне хране за храњење и појење животиња је максималан износ подстицаја по кориснику 100.000,00 динара. Сектор воће, поврће и цвеће максимални износ подстицаја по кориснику је: - за набавку сертифицираних воћних садница је до 150.000,00 динара; - за подизање и опремање пластеника максималан износ је до 120.000,00 динара; - за набавку машина за заштиту биља (леђне прскалице, атомизери) износ је до 100.000,00 динара, - за набавку машина, уређаја и опреме за наводњавање усева максималан износ је до 25.000,00 динара. Сектор остали усеви (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др.) максимални износ подстицаја по кориснику за набавку машина и то - за примарну обраду земљишта (трактори и плугови) максимално до 600.000,00 динара за тракторе снаге 60kW и до 250.000,00 динара за плугове - за допунску обраду земљишта (тањираче, дрљаче, сетвоспремачи, рото дрљаче, тракторске фрезе, култиватори за међуредну обраду земљишта, сечке и тарупи) је до 250.000,00 динара; - за ђубрење земљишта (расипачи минералних ђубрива) је до 150.000,00 динара; - за заштиту биља (прскалице, атомизери) је до 150.000,00 динара; За сектор пчеларство максимални износ подстицаја по кориснику је до 100.000,00 динара.

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број подржаних инвестиција
2	Број набављених грла
3	Број набављених садница воћа
4	Број корисника подстицајних средстава у повртарству
5	Број корисника подстицајних средстава за набавку механизације
6	Број пчелара корисника подстицајних средстава
7	Процент утрошености планираних средстава за меру инвестиција у физичку имовину газдинства

2.2.12. Административна процедура: Реализацију мере за све секторе спроводиће стручне службе Општинске управе општине Лајковац. Јавни позив биће објављен у средствима јавног информисања, на сајту општине Лајковац, на огласним таблама општине и месној канцеларији. На основу Јавног позива, који ће расписати Општинска управа, биће организован пријем Захтева попуњавањем пријавног обрасца на писарници Општине Лајковац у периоду од дана објављивања до 15.децембра 2025.године или до утрошка средстава предвиђених за ову намену. Јавни позив ће детаљније дефинисати потребну документацију, као и остале услове за коришћење подстицајних средстава. Након пријема и обраде захтева, а у складу са предходно донетим Решењем о усвајању захтева, закључиће се Уговор о суфинансирању између Начелника општинске управе и корисника подстицајних средстава, након чега ће бити извршен пренос средстава кориснику.

2.3. Назив и шифра мере: 201.1 Одрживо коришћење пољопривредног земљишта

2.3.1. Образложење: Услед великих суша без воде и наводњавања пољопривредног земљишта нема ни великог приноса у пољопривредној производњи. Одржива пољопривредна производња тежи повећању биолошке активности земљишта и заштити биљног и животињског света, сведоци смо климатских промена које утичу на смањење приноса. Ова мера одрживо коришћење пољопривредног земљишта састоји се из више инвестиција које имају за циљ унапређење процеса производње, продуктивности, конкурентности као и технолошког оспособљавања газдинстава а све у циљу постизања веће економске ефикасности, оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости. Одрживо управљање земљиштем – Инвестиција се односи на извођење радова на уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта које ће се огледати кроз ископ/бушење бунара у функцији наводњавања. Климатске промене са собом доносе све сушније године и сама потреба биљака за водом је огромна, у руралном делу општине то је проблем великог броја пољопривредних газдинстава. Неповољна природна карактеристика терена и неразвијеност водоводне мреже изискује неопходност за ископом/бушењем бунара у функцији наводњавања јер без наводњавања неће ни постојати приноса у пољопривреди. Применом наводњавања добијају се високи производни резултати и овој мери треба дати приоритет јер наводњавањем се може стабилизovati односно увећати производња хране, подстаћи развој сточарства, прерађивачких и других грана привреде на територији општине. За ову намену (ископ/бушење бунара) опредељена су средства за пољопривредна газдинства са територије општине, а за парцеле које су у власништву и уписане у РПГ и на којима нису започети радови на ископу/бушење бунара. Укупан износ средстава износи 1.900.000,00 динара. А као основица за повраћај средстава узимаће се износи по рачунима без ПДВ-а. Унапређена примена добре пољопривредне праксе (агро-мелиоративне мере) Трендови модерне пољопривредне производње пред пољопривреднике постављају строге захтеве у процени ресурса којим располажу, као и рационализацију трошкова, а све у циљу рентабилније пољопривредне производње и одрживог развоја. Остварење тог циља није могуће без примене савремених техника у пољопривреди, од којих је један од основних квалитетна анализа земљишта. Општина Лајковац ће у сарадњи са Пољопривредном саветодавном стручном службом Ваљево, спровести пројекат „Утврђивање садржаја лако приступачног азота у земљишту и одређивање потребних количина азота за прихрану биљних култура (Н-мин методом)“, који за циљ има да оптимизује коришћење вештачких ђубрива у биљној производњи. Овим програмом би се обухватило око 40-50 пољопривредних газдинстава са територије општине Лајковац. Право имају пољопривредна газдинства за парцеле које су у власништву и уписане у РПГ за површину од 0,5-2ха. За ову меру планирана су средства у укупном износу од 260.000,00 динара.

2.3.2. Циљеви мере: Општи циљеви: -повећање ефикасности и ефективности пољопривредне производње; -стабилност прихода; -одрживо управљање ресурсима и заштита животне средине. Специфични циљеви: -рационална примена вештачких ђубрива у пољопривредној производњи; -правилан начин управљања пољопривредним земљиштем

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је садржана у Националном програму руралног развоја

2.3.4. Крајњи корисници: : -физичка лица - носиоци породичних пољопривредних газдинстава који су уписани у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју, са активним статусом и са седиштем на територији општине Лајковац. Као и правно лице - ПССС Ваљево које спроводи Н-мин методу.

2.3.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике: Физичка лица -подносилац пријаве мора бити носилац пољопривредног газдинства уписан у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава и да се налазе у активном статусу; -подносилац пријаве мора имати пребивалиште на територији општине Лајковац; -подносилац пријаве мора да пољопривредну производњу обављају на територији општине Лајковац; Правна лица- да су уписани у АПР.

2.3.7. Специфични критеријуми: За физичка лица – нема специфичних критеријума за ову меру, а за

правна лица - да поседује потребан технички и кадровски капацитет (поседовање потребне лабораторије за дату анализу, довољан број лица задужених за узорковање, довољан број возила, ГПС уређаја и сл) за спровођење пројекта. Као и да имају искључиво право у складу са актима Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
201.1.1	Одрживо управљање земљиштем
201.1.3	Унапређена примена добре пољопривредне праксе (агро - мелиоративне мере)

2.3.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Средства се одобравају по редоследу пријема потпуних захтева до истека Јавног позива или до утрошка средстава за ове намене		

2.3.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи за инвестицију одрживо управљање земљиштем износи до 50% укупних прихватљивих трошкова без ПДВ-а а максимално до 400.000,00 динара, а за унапређену примену добре пољопривредне праксе (агро - мелиоративне мере) интензитет помоћи износи 100% до износа од 260.000,00 динара.

2.3.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број пољопривредних газдинстава који ће на земљишту које се користи за пољопривредну производњу (њива,врт,воћњак,виноград,ливада,пашњак) добити бунар у функцији наводњавања
2	Број узорака са датим препорукама за побољшање квалитета земљишта
3	Број газдинстава укључених у реализацију агро-мелиоративних мера

2.3.12. Административна процедура: Реализацију мере одрживо управљање земљиштем спроводиће стручне службе Општинске управе општине Лајковац. Јавни позив биће објављен у средствима јавног информисања, на сајту општине Лајковац, на огласним таблама општине и месној канцеларији. На основу Јавног позива, који ће расписати Општинска управа, биће организован пријем Захтева попуњавањем пријавног обрасца на писарници општине Лајковац у периоду од дана објављивања до 15.децембра 2025.године или до утрошка средстава предвиђених за ову намену. Јавни позив ће детаљније дефинисати потребну документацију, као и остале услове за коришћење подстицајних средстава. По пријему захтева комисија образована од чланова Савета за пољопривреду и село Скупштине општине Лајковац вршиће утврђивање чињеничног стања и сврсисходности поднетих захтева, пре и након извођења радова (проверу да ли су радови започети/окончани на предметној парцели). На основу записника Комисије пре и након извођења радова и достаљене документације од стране подносиоца захтева вршиће се обрада захтева, израда Решења о усвајању захтева, а након тога закључиће се Уговор о суфинансирању између Начелника општинске управе и корисника подстицајних средстава, након чега ће бити извршен пренос средстава кориснику. Спровођење мере унапређене примене добре пољопривредне праксе (агро - мелиоративне мере) пратиће надлежно одељење Општинске управе општине Лајковац. Пренос средстава биће вршен по достављеном трошковнику са претходно добијеном сагласношћу Општинског већа општине Лајковац на исти, закљученом уговору о пословно-техничкој сарадњи и достављеним рачунима спецификацијом газдинстава укључених у пројекат и обрађених узорака. У оквиру мера руралног развоја - шифра 101 инвестиције у физичку имовину и шифра 201.1.1 одрживо управљање земљиштем максимални износ подстицаја по једном газдинству је до 600.000,00 динара.

2.4. Назив и шифра мере: 402 Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

2.4.1. Образложење: Информативне активности, сајмови, изложбе, манифестације, стратешко планирање, уз ефикасно усвајање нових знања и упознавање са новим трендовима у пољопривреди и руралном развоју, један је од предуслова за ефикасну пољопривреду и квалитетнији живот у руралним подручјима. Активности које се спроводе у овом циљу су: *Организација традиционалне Изложбе крава и јуница сименталске расе „Колубара 2025“ *Организација пчеларске изложбе 2025 *Организација стручних предавања и практичних радионица; * Посета сајмовима из области пољопривреде и руралног развоја *Набавка стручне литературе и часописа из области пољопривреде и руралног развоја.

2.4.2. Циљеви мере: Општи циљеви: -побољшање квалитета живота у руралном подручју; -повећање ефикасности производње; -стабилност прихода. Специфични циљ: -унапређење, усвајање и примена нових знања из области пољопривреде и руралног развоја.

2.4.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је садржана у Националном програму руралног развоја

2.4.4. Крајњи корисници: Правна лица

2.4.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.4.6. Општи критеријуми за кориснике: Да су уписани у АПП

2.4.7. Специфични критеријуми: -да поседују знање и претходна искуства за обављање активности планираних овом мером (организација изложби крава, предавања и показне радионице из области пољопривреде и руралног развоја...), -да поседује потребан технички капацитет (потребан број возила) за превоз пољопривредника на сајамске манифестације

2.4.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
402.1	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања

2.4.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Критеријуми селекције се не примењују при реализацији ове мере	не	

2.4.10. Интензитет помоћи: Општина Лајковац ће у трошковима превиђеним овом мером учествовати у целокупном износу и то: *Изложба приплодних крава и јуница сименталске расе „Колубара 2025.“, у максималном износу од 1.100.000,00 динара; *Пчеларска изложба 2025. у максималном износу од 200.000,00 динара; *Организација стручних предавања и практичних радионица, као и набавка стручне литературе и часописа из области пољопривреде и руралног развоја, у максималном износу од 30.000,00 динара; * Посета сајмовима из области пољопривреде и руралног развоја, у максималном износу од 300.000,00 динара; *Обезбеђење услуге саветовања од стране стручних лица Центра за пољопривреду Лајковац, у максималном износу од 100.000,00 динара.

2.4.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број пријављених грла
2	Број изведених грла
3	Број излагача
4	Број награђених пчелара са територије општине Лајковац
5	Број стручних предавања и практичних радионица
6	Број присутних пољопривредника на предавањима
7	Број примерака часописа/стр. литературе
8	Број пољопривредника који су посетили сајам из области пољопривреде
9	Број радних сати ангажованих стручних лица
10	Број пољопривредника који су користили услуге стручних лица

2.4.12. Административна процедура: Праћење ове мере вршиће надлежно одељење Општинске управе општине Лајковац. Организација изложбе приплодних крава и јуница сименталске расе „Колубара 2025“ Изложба приплодних крава и јуница сименталске расе «Колубара 2025», се организује у сарадњи са Центром за пољопривреду Лајковац, као основном одгајивачком организацијом. Пренос средстава ће бити извршен у складу са трошковником Изложбе а по претходно добијеној сагласности општинског већа општине Лајковац на исти и потписаним Уговором о суфинансирању. Прихватљиви трошкови се односе на награде за најбоља грла, организацију изложбе (трошкове опреме, транспорта грла, бине, озвучења, плаћање накнаде Комисији за оцењивање и сл.). Организација пчеларске изложбе 2025 спровешће се путем јавног позива, којим ће бити дефинисани услови и потребна документација за организацију изложбе, након спроведеног позива биће закључен Уговор са правним лицем које је активно у области пчеларства на територији општине Лајковац. Прихватљиви трошкови се односе на награде за изложене пчеларске производе, награду за најлепшу поставку и трошкове предавача, штампања промотивног материјала и сл. Организација стручних предавања и практичних радионица, као и набавка стручне литературе и часописа из области пољопривреде и руралног развоја - Средства за ову намену односе се на трошкове организације предавања из области пољопривреде и руралног развоја (обезбеђење простора, предавача, опреме и сл) која се организују у згради Општине Лајковац, као и за набавку стручне литературе и часописа из исте области. Пољопривредници општине Лајковац ће бити обавештени у локалним медијима информисања о времену и месту одржавања предавања, радионица и о могућности посете сајмова и других манифестација. *Посета сајмовима из области пољопривреде и руралног развоја - предметна мера подразумева организовање посете сајму у Новом Саду. Општина Лајковац већ традиционално организује посету пољопривредника сајму, планирана средства за ову намену се односе на плаћање трошкова превоза и улазница. Плаћање трошкова превоза се врши у складу са Уговором закљученим са изабраним превозником, док се плаћање улазница врши на основу профактуре издате од стране организатора сајма. Обезбеђење услуге саветовања од стране стручних лица - Као и за организацију Изложбе и за стручне услуге са Центром за пољопривреду Лајковац пренос средстава ће бити извршен у складу са трошковником, а по претходно добијеној сагласности Општинског већа општине Лајковац на исти и потписаним уговором о пословно-техничкој сарадњи. Прихватљиви трошкови се односе на: - одабир и праћење грла говеда и оваца/коза на газдинствима у општини Лајковац, као и одабир крава за Изложбу; -предавања и показне радионице; -обилазак, праћење стања и давање стручних савета везаних за негу и одржавање у новоподигнутим засадима воћа, суфинансираних средствима Општине Лајковац у претходном периоду у циљу интензивирања воћарске производње у нашој општини; -пружање информација о актуелним подстицајима, како општинским, тако и републичким.

III. ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина	/	рзс*
Регион	Регион Шумадије и Западне Србије	рзс*
Област	Колубарска област	рзс*
Град или општина	општина	рзс*
Површина	186 км ²	рзс*
Број насеља	19	рзс*
Број катастарских општина	18	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	0	
Демографски показатељи		
Број становника	13825	рзс**
Број домаћинстава	4892	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, км ²)	74	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	-1650	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	-1612	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	15%	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	22%	рзс**
Просечна старост	44	рзс*
Индекс старења	149.9	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем (%)	10,04	рзс*
Основно образовање (%)	20,41%	рзс*
Средње образовање (%)	57,68%	рзс*
Више и високо образовање (%)	11,69%	рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју становника (%)	40%	Процена
Природни услови		
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	Равничарско брежуљкаст	Интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	Смоница, алувијално-ливадска црница,гајњача,гајњача у лесивирању,алувијални наноси... I-IV бонитета	Интерни

Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	Умерено-континентална	Интерни
Просечна количина падавина (mm)	643-877	Интерни
Средња годишња температура (oC)	10,89	Интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	Слив реке Колубара захвата повр.1869 км2, дужина реке кроз општину 28 км, појава подземних вода на тер.општине је у виду издана разбијеног и збијеног типа	Интерни
Површина под шумом (ha)	4965,10	рзс*
Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	26,69%	рзс*
Пошумљене површине у претходној години (ha)	0	рзс*
Посечена дрвна маса (m3)	0	рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ		
Стање ресурса		
Укупан број пољопривредних газдинстава:	2221	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	1356	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства (%)	99,93%	
- правна лица и предузетници (%)	0,07%	
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	9622	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	51,73%	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало(18) (ha, %)	51,03%	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало(19) (ha, %)	35,33%	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	2,33	рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	0	Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања (ha)	0	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	33	рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	0	Интерни
Наводњавана површина КПЗ (ha)	38	рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП(20) (ha)	0	Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):	79.82.54	Интерни
- физичка лица (%)	0.074	Интерни
- правна лица (%)	0	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	8464	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	9429	рзс***
Пољопривредни објекти (број)	496	рзс***
чч, сушаре, стакленици и пластеници (број)	-	рзс***

Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ha, број ПГ)	5993, 19 стално запослених	рзс***
Број чланова газдинства и стално запослених на газдинству:	5993 на пор.газдин. 8 на газд.правног лица	рзс***
(на породичном ПГ: на газдинству правног лица/предузетника) (ha)	-	рзс***
Годишње радне јединице (број)	3002	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	4 задруге , 2 удружења	Интерни
Производња пољопривредних производа(количина):		
- биљна производња (t)	24,3 t/ha	рзс***
- сточарска производња (t, lit, ком.)	3084 грла говеда од тога 1511 крава ,4810 свиња,11122 овце,88 коза,71 коњ,70493 ком.живине,2271 пчелиње друштво	Интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
Рурална инфраструктура		
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>		
Дужина путева(km)	102,5	рзс*
Поште и телефонски претплатници (број)	4 поште, 6000 претплатника	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	2567	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	1919	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.м3)	-	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.м3)	-	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	На територији општине не постоји погон за производњу ел.енергије, дистрибутер ел.енергије је ЕД Лазаревац	Интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	2 објекат предшк.образовање,2 обј школе основ.образ.са10 обј.изд.одељења,1 обј.средње школе	рзс*
Број становника на једног лекара	-	рзс*
Број корисника социјалне заштите	1606	рзс*
<i>Диверзификација руралне економије</i>		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	154 пољ.газдинства баве се прерадом пољ.производа	рзс* рзс***

Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	6 пољ.газд.баве се обрадом дрвета	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	У 2022. години 4 доласака туриста и 20 ноћења	рзс*
Трансфер знања и информација		
Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	Да	Интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)	14	ПССС

07.02.2025 Лајковач

Датум и место

М.П.

Потпис овлашћеног лица у АП/ЈЛС

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

